

Un senyor de Barcelona...

... i un senyor de Madrid ocupen aquesta vegada la nostra pàgina editorial, per raons d'actualitat i d'importància.

En primer lloc ens hem de referir a Antoni Maria Badia i Margarit, un gran lingüista que ens va deixar el dia 16 de novembre del 2014, a l'edat de noranta-quatre anys. Havia nascut el 30 de maig de 1920 a Barcelona, ciutat on també va morir. Amb motiu del seu decés, la premsa ha parlat d'ell, amb raó, com a «eminent filòleg i sociolingüista», com un savi que va posar «ciència i passió per la llengua», com a «gramàtic dels temps difícils», com a «referent de la cultura catalana», com «un mestre de lingüística i d'humanitat», com a «pioner de la sociolingüística catalana», com a «mestre de mestres», com a «persona compromesa amb la defensa de la llengua», com «un dels nostres grans savis», com «l'artífex de la modernització de la filologia catalana», com a «pont entre la generació de Pompeu Fabra i la dels filòlegs contemporanis», etc.

De formació universitària, arribà a ser catedràtic i rector de la Universitat de Barcelona. La seva primera obra cabdal, entre la diversitat de camps lingüístics que va tractar, fou la *Gramàtica catalana* (Ed. Gredos, Madrid 1962), redactada en castellà. Una altra obra important fou la *Gramàtica de la llengua catalana* (Ed. Enciclopèdia Catalana, Barcelona 1994), redactada en català, si bé amb alguns aspectes discutibles (que potser algun dia seria oportú que calibréssim des de la nostra revista). Com és lògic, va ser membre de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, secció que presidí de 1989 a 1995. Durant la seva llarga vida va rebre moltes distincions, entre les quals destacarem els doctorats *honoris causa* per vuit universitats, la Medalla d'Or al Mèrit Científic de l'Ajuntament Barcelona (1999), la Creu de Sant Jordi (1986) i la Medalla d'Or de la Generalitat de Catalunya (2012) i el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes (2003).

Badia i Margarit ens deixa, doncs, un llegat valuósíssim en els camps filològic, gramatical, sociolingüístic i també cívic i humà. A la memòria d'aquest destacadíssim «senyor de

Barcelona» dediquem el nostre respecte i la nostra gratitud.

En segon lloc ens referirem a Juan Carlos Moreno Cabrera, nascut a Madrid l'any 1956 i que fa anys que és, des de la Universitat Autònoma madrilenya, una veu solitària i contra corrent per la seva crítica d'allò que anomena «nacionalisme lingüístic espanyol». Ha estat reconegut amb el Premi Internacional Ramon Llull «per la defensa de la igualtat i dignitat de totes les llengües, i la seva actitud crítica davant les ideologies lingüístiques assimilacionistes», practicades, entre altres, per l'Estat espanyol.

En declaracions a la premsa a principis de desembre de l'any passat, manifestava, entre altres coses, que «el castellà ha arribat a ser la llengua de comunicació de tots els espanyols per imposició» (contra el que havien afirmat, falsament, altres instàncies del Regne); com també, que «no hi ha llengües grans o petites»; i encara: «Oficialitzar el castellà [en una Catalunya independent] seria una arma que es donaria a l'imperialisme espanyol.» Més recentment (començaments de febrer d'enguany) ha declarat: «Les denúncies de suposats atacs [des de Catalunya] al castellà són només inquietuds per a no perdre l'imperialisme lingüístic.» O bé: «El concepte de llengua comuna [referit al castellà a Espanya] és del tot excloent, ja que es basa en el fet que és l'únic idioma que es pot entendre.» I semblantment: «És un esquema típic del nacionalisme espanyol actual: associa la indissolubilitat de la llengua amb la de la nació.»

Per això el professor J.C. Moreno Cabrera esdevé un madrileny més o menys excepcionalment receptiu envers les tesis catalanes —que són, val a dir-ho, tesis de sentit comú, basades en la història i en la realitat—, gest que li hem d'agrair i, per tant, considerar-lo amic nostre i un autèntic «senyor de Madrid». Gràcies, Dr. Moreno, pel vostre valent testimoniatge!

Tant de bo que més «senyors de Barcelona» i «senyors de Madrid» —i, per extensió, catalans i castellans— poguéssim dur a terme diàlegs fructífers en bé de la ciència, la bona entesa i la dignitat de pobles i llengües. ♦